

ਓੜੀਸਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਡਾ. ਪਿਆਰੀ ਮੋਹਨ ਮਿਸਰਾ

ਜਨਵਰੀ 6, 1995

[ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਚਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ : ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਮਛੀਪਾਲਣ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ—ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ—ਅਸਥਾਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨਾ—ਵੈਧਤਾ ਦਾ—ਫੈਸਲਾ : ਮੁੜ ਤੈਨਾਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵੈਧ।

ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਛੀਪਾਲਣ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 22 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਛੀਪਾਲਣ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ।

18 ਮਾਰਚ, 1977 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬੀ ਨੇ 16 ਦਸੰਬਰ, 1977 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲੈ ਲਈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਮੁੜ ਤੈਨਾਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ।

ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੁੜ ਤੈਨਾਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ : 1.1. ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕੋ ਹੁਕਮ 22 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਹ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਚੂੰਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਸੀ ਕਿ

ਇੱਕ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਤੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਮੁਦਰਾ ਵਜੋਂ ਪਰ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 16 ਦਸੰਬਰ, 1977 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1152 ਦਾ 1995।

12.4.93 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ ਓੜੀਸਾ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਏ. ਨੰ. 50 ਦਾ 1990।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਏ.ਕੇ. ਪੰਡਾ।
ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਜਨਾਰਨਜਨ ਦਾਸ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ :

ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਹ ਅਪੀਲ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1993 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ ਓੜੀਸਾ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਟੀ.ਏ. ਨੰ. 50/90 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 22 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। 18 ਮਾਰਚ, 1977 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 16.12.77 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਇੱਕੋ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਮਿਸਟਰ ਜੇ.ਆਰ. ਦਾਸ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਆਦੇਸ਼ 22 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਕਿ 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਹੇਗਾ। ਚੂੰਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਉਲਟਾਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ 12 ਅਗਸਤ, 1971 ਤੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਵਜੋਂ ਪਰ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 16 ਦਸੰਬਰ, 1977 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੁਣ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਟੀ.ਏ. ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਜੀ.ਐਨ.

ਅਪੀਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate